

Škola ochrany osobních údajů

advokátní kanceláře Balcar, Polanský & Spol. s.r.o.

Nařízení EP a Rady (EU) 2016/679 z 27. dubna 2016, tzv. Všeobecné nařízení o ochraně údajů („Nařízení“) zrušilo směrnici 95/46/ES („Směrnice“), která je nyní transformována do českého právního řádu zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vstoupí v účinnost dnem 25. května 2018, kdy se stane přímo účinným rovněž v České republice a dotkne se všech, kteří osobní údaje zpracovávají, jakož i fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou předmětem zpracování, tedy téměř každého.

Vzhledem k dosud nejvýznamnější legislativní změně evropského rozměru v oblasti ochrany osobních údajů Vám s týdenní frekvencí přinášíme pravidelné informace pro snadnější a efektivnější orientaci v množství povinností, které Nařízení přináší.

Pokud si přejete odebrat Školu osobních údajů přímo do Vaší e-mailové schránky, prosím přihlaste se na adrese office@bapol.cz, popř. na tel. čísle +420 251 009 111.

Lekce 3 z 16

Zákonnost zpracování a dalšího zpracování

V textu se dozvíte:

Důležité změny

- Nařízením se mění okruh právních základů zpracování osobních údajů
- V určitých případech bude zpracování k jinému účelu, než k jakému byly osobní údaje původně získány, přípustné
- Zavádějí se kritéria testu kompatibility účelu zpracování

Compliance: Akční plán

- Kontrola právních základů zpracování osobních údajů a zajištění, aby tituly byly aktuální i po nabytí účinnosti Nařízení
- Zajištění prokazatelnosti provedení testu kompatibility, pokud se osobní údaje zpracovávají k jinému než původnímu účelu

K zákonnosti zpracování

Jak jsme uvedli v Lekci 2, jednou ze zásad zpracování osobních údajů je zákonný způsob zpracování¹. Pojem „zákonný způsob“ je značně široký a bez dalšího upřesnění vágní a právně neurčitý. Nařízení ho proto blíže upravuje v článku 6.

---

¹ Čl. 5 odst. 1 písm. a) Nařízení: *Osobní údaje musí být ve vztahu k subjektu údajů zpracovávány korektně a zákonným a transparentním způsobem.*

Podmínka zákonnosti stanoví, že pokud se na zpracování nevztahuje některá z výjimek upravených Nařízením, je správce vždy povinen mít souhlas subjektu údajů se zpracováním. Kromě souhlasu subjektu údajů, který je základním právním titulem zpracování (budeme se mu věnovat v samostatné lekci), je tedy zpracování zákonné pouze tehdy a v takovém rozsahu, je-li splněna alespoň jedna z těchto dalších podmínek (tzv. právní základ zpracování),² kdy zpracování je nezbytné pro:

- a) splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů³;
- b) splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje⁴;
- c) ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby⁵;
- d) splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce⁶;
- e) účely oprávněných zájmů příslušného správce nebo třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě⁷.

V podmínkách obchodních společností bude kromě souhlasu subjektu údajů relevantní zejména právní základ zpracování uvedený v bodech a), b) a e) výše.

Nařízení umožňuje státům stanovit další konkrétní požadavky a zavést opatření pro zpracování z důvodů, uvedených pod písm. b) a d) shora. Totéž je umožněno i v dalších zvláštních situacích, kdy dochází ke zpracování.⁸

Právními základy zpracování osobních údajů po nabytí účinnosti Nařízení tak budou rovněž:

- v návaznosti na čl. 85 Nařízení zpracování osobních údajů nezbytné pro účely akademické, umělecké, literární nebo žurnalistické, pokud to pro správce vyplývá z předmětu jeho činnosti, s výjimkou případů, kdy by takové zpracování porušilo právo subjektu údajů na ochranu osobnosti a soukromí nebo by takové zpracování bez souhlasu subjektu údajů bylo v rozporu se zvláštním zákonem nebo mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána;
- v návaznosti na čl. 88 Nařízení zpřístupnění, poskytování nebo zveřejnění osobních údajů v rozsahu titul, jméno, příjmení, pracovní, služební nebo funkční zařazení, odborný útvar, místo výkonu práce, telefonní číslo, faxové číslo nebo adresa elektronické pošty na pracoviště a identifikační údaje zaměstnavatele, je-li správce zaměstnavatelem subjektu údajů;
- v návaznosti na čl. 87 Nařízení možnost využití pro účely určení fyzické osoby národní identifikační číslo, určené zvláštním zákonem, pouze v případech, kdy je jeho použití

---

² Zákonnosti zpracování citlivých osobních údajů se budeme věnovat v samostatné lekci.

³ Např. spotřebitel si objedná zboží v on-line obchodě, prodávající musí pro účely doručení zpracovat jeho jméno, příjmení, adresu, případně jiný kontaktní údaj.

⁴ Základ pro zpracování musí být stanovený buď unijním právem, nebo právem členského státu vztahujícím se na správce. Takový právní předpis může upravovat konkrétní okolnosti zpracování, jako jsou všeobecné podmínky vztahující se na zákonnost zpracování správcem, druhy zpracovávaných údajů, subjekty údajů, subjekty, kterým se mohou osobní údaje poskytnout, účely, ke kterým je možné je poskytnout, omezení účelu, doby uchování, zpracovatelské operace a postupy včetně opatření k zabezpečení zákonného a korektního zpracování.

⁵ Zpracování osobních údajů k účelům životně důležitého zájmu jiné fyzické osoby by se mělo uskutečnit pouze tehdy, kdy takové zpracování nelze založit na jiném právním základě.

⁶ Viz pozn. 4.

⁷ Existence oprávněného zájmu vyžaduje důkladné posouzení včetně toho, zda subjekt údajů může v daném čase a kontextu získávání osobních údajů přiměřeně očekávat, že se zpracování k tomuto účelu může uskutečnit. Zájmy a základní práva subjektu údajů by mohly převážit nad zájmy správce zejména tehdy, kdy se osobní údaje zpracovávají za okolností, kdy subjekty údajů přiměřeně neočekávají další zpracování.

⁸ Viz kapitola IX Nařízení

nezbytné pro dosažení daného účelu zpracování a zároveň poskytl-li subjekt údajů písemný nebo jinak průkazný souhlas s jeho zpracováním;

- v návaznosti na čl. 89 Nařízení zpracovávání pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely;
- v návaznosti na čl. 49 odst. 5 Nařízení oprávnění uskutečnit přenos zvláštní kategorie osobních údajů a všeobecně použitelného identifikátoru třetí straně se sídlem ve třetí zemi, která nezaručuje přiměřenou úroveň ochrany osobních údajů, pouze s předchozím výslovným souhlasem subjektu údajů, nestanoví-li zvláštní zákon jinak;
- v návaznosti na čl. 9 odst. 4 Nařízení zpracování genetických údajů, biometrických údajů a údajů o zdravotním stavu, je-li to nezbytné pro splnění zákonné povinnosti správce.

Uvést ochranu osobních údajů do souladu s právem na svobodu projevu a informací bude vždy povinností států i v takových zvláštních případech.

Povinností také bude oznámit Komisi, do data nabytí účinnosti Nařízení, podrobnější pravidla, odchylky a výjimky pro zpracování osobních údajů pro novinářské účely a účely akademického, uměleckého či literárního projevu, pro zpracování v souvislosti se zaměstnáním a v souvislosti se zákonnou povinností mlčenlivostí.

Zrušované právní základy

V porovnání s aktuální právní úpravou⁹ („zákon“) budou dnem účinnosti Nařízení zrušeny následující právní základy zpracování:

- právní základ podle § 5 odst. 5 zákona, za účelem nabízení obchodu nebo služeb subjektu údajů, pokud byly údaje získané z veřejného seznamu nebo v souvislosti s činností správce, a předání těchto údajů jinému správci za splnění zákonem stanovených podmínek.

K zákonnosti dalšího zpracování

Jak jsme uvedli v Lekci 2, další ze zásad zpracovávání osobních údajů je zásada omezení účelu. Ukládá správcům povinnost získávat údaje pro konkrétní, výslovně určený a legitimní účel a zakazuje jim zpracovávat osobní údaje v rozporu s takto určeným účelem.¹⁰ Nařízení však ustanovením čl. 6 odst. 4 dovoluje, aby se osobní údaje za určitých podmínek zpracovávaly také pro jiný než původní účel (tzv. další zpracování). Jedná se o zpracovávání pro jiný, ale s původním účelem kompatibilní účel na stejném právním základě (tj. účel zpracovávání se mění, právní základ nikoliv).

Uvedeným ustanovením Nařízení se „vnáší světlo“ do šedé zóny, která existovala v otázce dalšího zpracovávání v podmínkách předchozí právní úpravy. Nařízení výslovně upravuje, že další zpracovávání pro tzv. privilegované účely (tj. archivace ve veřejném zájmu, vědecký nebo historický výzkum nebo statistické účely) se nepovažuje za neslučitelné s původním účelem, pokud správce zajistí přiměřené záruky pro práva a svobody subjektu údajů.¹¹ Kromě toho Nařízení upravuje také pravidla týkající se kritérií, která správci musí vzít v potaz při zjišťování, zda je nový účel slučitelný s účelem, pro který byly údaje původně získané.

Pokud tedy správce zvažuje, zda může osobní údaje zpracovávat také pro jiný účel, je povinen provést tzv. test kompatibility účelů zpracovávání. Test kompatibility se provede podle konkrétně stanovených podmínek, kterými jsou:

- jakoukoliv vazbu mezi účely, kvůli nimž byly osobní údaje shromážděny, a účely zamýšleného dalšího zpracování;

⁹ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Čl. 5 odst. 1 písm. b) Nařízení: *Osobní údaje musí být shromažďovány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nesmějí být dále zpracovávány způsobem, který je s těmito účely neslučitelný.*

¹¹ Správce by k tomuto účelu měl zavést technická a organizační opatření, která mohou zahrnovat minimalizaci údajů, pseudonymizaci nebo anonymizaci.

- okolnosti, za nichž byly osobní údaje shromážděny (zejména pokud jde o vztah mezi subjekty údajů a správcem);
- povaha osobních údajů (zejména zda jsou zpracovávány zvláštní kategorie osobních údajů nebo osobní údaje týkající se rozsudků v trestních věcech);
- možné důsledky zamýšleného dalšího zpracování pro subjekty údajů;
- existence vhodných záruk (např. šifrování nebo pseudonymizace).

Nařízení uvedená kritéria uvozuje slovním spojením „mimo jiné“, což znamená, že pro účely testu kompatibility je možno zvážit ještě další vhodná kritéria. Pokud je však zpracovávání pro původní účel založeno na souhlasu subjektu údajů nebo na zvláštním právním předpisu (upravujícím např. veřejný zájem, národní bezpečnost apod.), měl by správce mít možnost dalšího zpracování osobních údajů bez ohledu na slučitelnost účelů.

Výše uvedené podmínky pro přípustnost dalšího zpracování se vztahují pouze na původního správce. Pokud by zpracováním mělo dojít k poskytnutí osobních údajů jinému správci, tento by musel rovněž disponovat právním základem pro takovéto zpracování. Správce je zároveň povinen s předstihem informovat subjekt údajů o případném dalším zpracování.

Co dále

Ve výše uvedeném smyslu je třeba, aby si společnosti a instituce před účinností Nařízení ověřily, že zpracovávají osobní údaje na základě právních titulů, upravených Nařízením.

Pro účely zajištění zákonnosti dalšího zpracování bude rovněž nutné provést test kompatibility podle stanovených kritérií.

Další informace

Recitály 40, 41, 44 - 47, 50, 153, 155

Články 5 odst. 1 písm. a) a b), 6, 23 odst. 1, kapitola IX (články 85 – 91)

Kontaktní osoba

Pro další informace prosím kontaktujte:

Česká republika:

JUDr. Jaroslav Srb
Advokát

Tel.: +420 220 251 111
Mobil: +420 731 609 510

jaroslav.srb@bapol.cz

Slovensko:

JUDr. Helga Maďarová,
CIPP/E
Advokátka | Certified Intl.
Privacy Professional/Europe

Tel.: +421 220 251 311
Mobil: +421 917 092 076

helga.madarova@bapol.sk